

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pyydystämistä ja häirintää

1 Hakija

Olli-Pekka Karlin

2 Asia

Lupahakemus maakotkan pyydystämiseen ja varustamiseen satelliittilähettimellä Ranualla, Lapissa. Asia on tullut vireille ELY-keskuksessa asianumerolla VARELY/8378/2025.

3 Hakemus

Metsähallitus suunnittelee Ranuan kuntaan Nassakan alueelle tuulivoimahanketta, jonka läheisyyteen sijoittuu kaksi maakotkan (*Aquila chrysaetos*) reviiriä. Herva N -niminen reviiri sijaitsee suunnitellun tuulivoima-alueen pohjoispuolella ja Varpusuon reviiri tuulivoima-alueen eteläpuolella. YVA-menettelyn yhteydessä hankealueella on jo aikaisemmin toteutettu maakotkaseurantaa, jonka yhteydessä maakotkien on todettu liikkuvan suunnitellulla tuulivoima-alueella. Maakotkaseurannan yhteydessä tuulivoima-alueen itäpuolella todettiin sijaitsevan haaskapaikka, jota maakotkat käyttävät ravinnon hankintaan. Haaskapaikka kuuluu paikalliselle poronomistajalle. Haaskan olemassaolon takia maakotkan elinympäristömallin ei voida katsoa olevan luotettava, minkä vuoksi mallinnusta ei voida käyttää ko. tapauksessa. Hakijan on siksi selvítettävä erikseen maakotkien liikkumista ja elinpiiriä ko. alueella, minkä satelliittilähettimen käyttäminen mahdollistaa. Lähettimen avulla voidaan tunnistaa alueet, joilla maakotkat liikkuvat eniten, ja arvioida tarkemmin törmäysriskiä. Seurannan pohjalta voidaan tarvittaessa suunnitella lieventäviä toimenpiteitä ja näin parantaa lajisuojelua.

Hakija hakee edellä mainitun takia lupaa maakotkan pyydystämiseen ja valjastamiseen satelliittilähettimellä. Lupaa haetaan 15.2.2026-15.4.2028 väliseksi ajaksi, koska maakotkan pyynti on haastavaa. Tavoitteena olisi tunnistaa ja varustaa lähettimellä maakotka Varpusuon reviiriltä, koska tämän reviirin kotkien on seurannan perusteella tulkittu liikkuvan alueella enemmän. Maakotkan pyynti toteutetaan olemassa olevalta haaskalta, koska se on jo kotkien käytössä. Haaska sijaitsee 5 km lähimmästä maakotkan pesästä. Maakotkan pyynti tapahtuu Bownet-pyydyksellä, joka laukaistaan noin 20 m päästä piilokojusta käsin. Maakotkalle asennetaan Ornitelan-satelliittilähetin (50 g), jonka ei ole aikaisemmin todettu vaikuttavan maakotkaan heikentävästi. Hakijalla on rengastuslupa ja kattava kokemus lähettimien asentamisesta kymmenille maakotkille.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Maakotka on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi maakotka on

vaarantunut.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien yksilöiden tappaminen ja pyydystäminen on kiellettyä.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan pyydystää ja varustaa maakotkan satelliittilähettimellä alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 15.2.2026-15.4.2028 välisenä aikana Nassakassa, Ranualla.
- 2 Lintua pyydystäessä ja lähetintä kiinnittäessä on toimittava rengastusluvassa mainituin ehdoin.
- 3 Em. toimenpiteet eivät saa vaarantaa linnun terveyttä tai hyvinvointia. Mikäli on vaarana, että lintu vahingoittuu, on toiminta lopetettava välittömästi.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettäessä lupa on esitettävä.
- 6 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 7 Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 8 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Luvan mukainen raportointivelvollisuus on voimassa 31.1.2029 asti. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/28938/2026 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä linnulle tehtyjen toimenpiteiden kesto, ajankohta ja sijainti, vapautusajankohta ja tieto lähettimen toiminnasta. Lisäksi raportissa tulee ilmoittaa pyydystetyn kotkan sukupuoli. Myös mahdollinen lähettimen poisto tulee raportoida. Lisäksi raportoinnissa tulee antaa arvio mahdollisista toimenpiteiden vaikutuksista maakotkaan.
- 9 Hakijan tulee pyydettäessä luovuttaa paikannusaineisto Lupa- ja valvontavirastolle tutkimus- ja suojelutarkoitusta varten. Lupa- ja valvontavirasto voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.
- 10 Hakijan on lähetettävä kerätty paikkatieto maakotkan seurannasta vastaavalle Metsähallitukselle 3 vuoden ajan lähettimen asentamisesta. Paikkatietoa lähetettäessä tulee antaa päätöksen asianumero LVV-U/28938/2026. Paikkatiedon voi lähettää kerran vuodessa. Hakija voi myös halutessaan jakaa Metsähallitukselle tunnukset lähetinpalveluun liveseurantaa varten, mutta tämä ei vapauta hakijaa vuosittaisesta lähetysvelvollisuudesta.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Euroopan lintudirektiivin 10 artikla velvoittaa jäsenvaltioita edistämään lintukantojen tutkimusta.

Poikkeuslupa täsmentää tietoa Varpusuon reviiriin kuuluvien maakotkien liikkumisesta ja elinpiirien mahdollisesta päällekkäisyydestä Metsähallituksen suunnitteleman Nassakan tuulivoimahankealueen kanssa.

Asiaan ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin maakotkan pyydystäminen ja satelliittilähettimen asentaminen yksilölle, koska vastaavan tiedon saamiseksi ei ole olemassa muuta vähemmän lintua häiritsevää menetelmää. Pyydystämisestä ja satelliittilähettimen asentamisesta aiheutuva häiriö on linnulle vähäinen. Maakotkan pyydystäminen on sallittua maakotkan pesimäaikana, sillä em. toimenpiteet ei ole aikaisemmin havaittu vaikuttavan heikentävästi maakotkan pesintään tai pesimämenestykseen. Lisäksi hakija on kokenut pyydystämään ja asentamaan satelliittilähettämiä maakotkille, johon hakijalle on myönnetty aikaisemmin kymmeniä poikkeuslupia, viimeisimpänä VARELY/2802/2025.

Yhden maakotkan pyydystäminen ja satelliittilähettimen asentaminen tälle ei katosta siksi heikentävän maakotkan edellytyksiä saavuttaa suotuisan suojelutason.

Hakija on veloitettu lähettämään paikannustietoa Metsähallitukselle, joka vastaa maakotkan seurannasta Suomessa, 3 vuoden ajan lähettimen asentamisesta alkaen. Tätä tulee huomioida projektin suunnitteluvaiheessa, mikäli satelliittilähettimen valmistaja perii paikkatiedon keräämisestä maksun. Jotta toiminta on myönnetyn luvan mukaista, data-maksut on hoidettava hakijan ja tuulivoimayhtiön keskenään sopimalla tavalla, vaikka hanke ei etenisikään.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 5, 9, 10, 13

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Valtioneuvoston asetus (1177/2025) Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026

8 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Kevät-talvi on maakotkan pyydystämisen kannalta otollisinta aikaa vuodesta, jolloin myös riski jonkin toisen reviirin maakotkan pyydystämiseen on alhaisin. Jotta maakotkan pyydystämisen kannalta suotuisinta aikaa on riittävästi maakotkan pyydystämisen vaikeuteen sekä luvan voimassaoloaikaan suhteutettuna, tulee luvan mukaisiin toimenpiteisiin voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiantolla.

10 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Ilpo Huolman.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Lapin poliisilaitos palaute.lappi@poliisi.fi

Ranuan kunta kirjaamo@ranua.fi

Lapin lintutieteellinen yhdistys ry (LLY) info@lly.fi puheenjohtaja@lly.fi

SLL Lapin luonnonsuojelupiiri ry lappi@sl.fi

Suoritemaksutta

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/28938/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/28938/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Huolman Ilpo 23.01.2026 10:18

Esittelijä Ramstedt Robin 23.01.2026 10:14